

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VI. In almo Eucharistiæ Sacramento, & quidem in qualiter specie,
est totus Christus secundùm Corpus, Sanguinem, animam, & Divinitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Immo, inquis, est manifesta: quia illud Ubi non habet se sicut forma, sed sicut unio formæ; repugnat autem ut calor v. g. Romæ uniatur, antequam ibi sit: ergo similiter ut Corpus suo modo fiat præsens speciebus, debet prius intelligi ibi esse.

Respondent aliqui; Ubi non esse unionem loci cum locato, sed formam accidentalem realem vel modalem absolutam, fundantem relationem indistantiæ à tali loco.

Respondeo secundo ex dictis hac Conclusionem & præcedenti, præsentiam sacramentalem non esse propriam Ubi, neque propriam unionem Corporis cum speciebus, sed respectum aliquem extrinsecum.

Respondeo tertio, gratis admissio quod præsentia illa esset unio, uti calor non supponitur necessario prius in ligno, antequam illi uniatur, verum per ipsam inherentiam inibi ponitur; sic quoque corpus per ipsum Ubi statuitur in loco.

Nec in rigore loquendo subiectum debet supponi actualiter præsens formæ antequam illam recipiat; sed plene sufficit indistantia radicalis, seu præsentia aptitudinalis, id est, aptitudo ad habendam præsentiam actualem eodem instanti reali, quo formæ uniatur. Patet in prima creatione mundi, quando in principio creavit Deus cælum & terram, materiam utique & formam in eodem instanti reali.

Et verò hanc aptitudinalem præsentiam Corporis Christi in cælo existentis respectu Sacramenti, quis sanæ mentis potest negare? Fiet autem actualiter præsens per illam unionem, si ita placeat vocare respectum præsentialem extrinsecum advenientem, quem nos ponimus.

Profectò si semper esset necessaria nova productio, contrueret omnino argumentum Divi Ambrosii lib. 4. de Sacramentis cap. 4. à majori ad minus: Si tanta vis est in sermone Domini Iesu, ut inciperent esse que non erant, quanto magis operatorius est, ut que erant, in aliud commutentur? Contrueret, inquam, quia æquè difficile, & longè inulitius est prius existens reproduci eodem, vel diverso tempore, quàm aliquid de novo produci, aut creari.

Quæ cum ita sint, nihil restat, nisi ut cum Ecclesia Catholica in Concilio Tridentino congregatâ apertè ac simpliciter profiteamur: In almo Sancta Eucharistia Sacramento, post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum atque hominem, verè, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilibus contineri.

Nec enim (prosequitur Concilium sess. 13. cap. 1.) hac inter se pugnant, ut ipse Salvator noster semper ad dexteram Patris in cælis asideat, iuxta modum existendi naturalem, & ut multis nihilominus alius in locis sacramentaliter præsens suâ substantiâ nobis adsit: eâ existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vis possumus, possibilem tamen

esse Deo, cogitatione per fidem illustratâ, assequi possumus, & constantissime credere debemus.

Ex quibus verbis, ut pergamus in opere incepto, satis apertè convincitur, non Corpus dumtaxat & Sanguinem contineri sub speciebus panis & vini; sed totum & integrum Christum: unde fidei est:

CONCLUSIO VI.

In almo Eucharistia Sacramento, & quidem in qualibet specie, est totus Christus secundum Corpus, Sanguinem, animam, & Divinitatem.

Ita Concilium Constantiense sess. 13. ibi: Cum firmissime credendum sit, & nullatenus dubitandum, integrum Christi Corpus & Sanguinem tam sub specie panis, quàm sub specie vini veraciter contineri.

Clarius Concilium Florentinum in decreto Eugenii ibi: Nam ipsorum verborum virtute substantia panis in Corpus Christi, & substantia vini in Sanguinem convertuntur, ita tamen quod totus Christus continetur sub specie panis, & totus sub specie vini.

Novissimè Tridentinum supra, & cap. 3. ibi: Semper hac fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem verum Domini nostri Corpus, verumque eius Sanguinem sub panis & vini specie una cum ipsius anima & Divinitate existere. Et post pauca concludit: Quapropter verissimum est tantum sub alterutra specie, atque sub utraque contineri; totus enim & integer Christus sub panis specie . . . . . totus item sub vini specie . . . . . existit.

Errorem portò contrarium expressissimis verbis damnat can. 1. dicens: Si quis negaverit in Sanctissima Eucharistia Sacramento contineri verè, realiter, & substantialiter Corpus & Sanguinem unâ cum anima & Divinitate Domini nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum &c. anathema sit. Similiter can. 3. Si quis negaverit in Venerabili Sacramento Eucharistia sub unaquaque specie . . . . . totum Christum contineri, anathema sit. Patres pro hac veritate vide apud Bellarminum lib. 4. de Eucharistia cap. 2. 1.

Colligitur autem ex Scriptura Joannis 6. v. 51. Ego sum panis vivus, qui de cælo descendî. Et infra v. 59. Hic est panis, qui de cælo descendit: ergo in specie panis est totus Christus.

Accedat testimonium Apostoli Rom. 6. v. 9. Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur. Ergo in specie panis non est Corpus Christi sine anima & Sanguine, nam sic mortuum esset: hoc autem (quidquid sit, an Deus per absolutam potentiam facere possit, ut Corpus in cælo vivum, in terra sit

163. Probarur Concl. ex Conc. Constant.

Florentinò

& Tridentino.

Bellarmin.

164. Colligitur ex Scriptura Jo. 6.

& ad Rom. man. 6.

fit mortuum; de quo in Physica) saltem indecens apparet, quod de facto fiat in Corpore Christi, qui amplius non moritur.

Hic Scriptura utitur Concilium Tridentinum.

Hic Scriptura utitur Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 3. illic subjungens verbis superius recitatis: Sed Corpus quidem sub specie panis, & Sanguinem sub vni specie, ex vi verborum; ipsum autem Corpus sub specie vini, & Sanguinem sub specie panis, animamq; sub utraque, vi naturalis illius connexionis & concomitantia, qua partes Christi Domini, qui iam ex mortuis resurrexit non amplius moriturus, inter se copulantur.

165. Alia probatio ex Scriptura Joan. 1. c. 4.

Sed numquid Corpus, Sanguis, & anima sine Divinitate? Omnis spiritus, inquit Joannes Epistolae primae cap. 4. v. 3. qui solvit Iesum, ex Deo non est. Quae sententia, ut bene advertit Bellarm. negans esse Deum & hominem; attamen quia generalis & indefinita, etiam damnat omnes illos, qui quoquo modo solvunt hypostaticam unionem Dei, & hominis.

Solveretur unio hypostatica si Divinitas non esset in Sacramento.

Et verò quis dubitaret solvi illam unionem, si Corpus, Sanguis & anima, quae in caelo, ex communi, etiam A Catholicorum, consensu sunt unita Divinitati, in Sacramento abque illa existerent? Unde prosequitur Tridentinum supra: Divinitatem potè propter admirabilem illam eius cum corpore & anima hypostaticam unionem.

Trident.

De veritate ergo huius Conclusionis ita generaliter expressa, non est relictus ambigendi locus. Nihilominus de quibusdam particularibus disputant inter se Doctores Catholici, pro quibus, & una pro pleniori intelligentia verborum Concilii Tridentini, statuitur Conclusio 7. & 8.

CONCLUSIO VII.

Ex vi verborum sub specie panis ponitur Corpus, sub specie vini, Sanguis; de facto ille solus, quem Christus habet in caelo, in triduo mortis (incertum an valuisset consecratio) fuisset positus etiam ille, qui non erat in Corpore.

166. Quidnam consecratur poni vivorum. Catech. Rom.

Illud ponitur ex vi verborum, quod praecise verba significant: Nam cum verba illa efficiant (inquit Catechismus Romanus parte 2. c. 4. q. 28.) quicquid significant, id esse in Sacramento ex vi Sacramenti, divinarum rerum Scriptores appellarunt, quod verborum forma exprimitur; ita si contingeret ut aliquid ab aliis rebus omnino seivntum esset, id solum, quod forma significaret, in Sa-

cramento esse, caetera non item esse, docuerunt.

Quid verò praecise significetur per ly Corpus, & per ly Sanguis, sectione praecedenti conclusione septima suscipimus. Libet ea hic perstringere verbis, quae reperio in Synopsi Theologica de Sacramentis R. P. Ludovici de Scildere: Corpus, inquit ille, est materia prima cum formis substantialibus partialibus (formam corporeitatis vocat Scotus) quas admittimus, ut habeamus in vivente radices proprietatum heterogenearum; in mortuo etiam formam substantialem à causis creatis productam; tum etiam ne Verbum Divinum in triduo mortis formam totalem cadaveris assumpserit, quam dimiserit postea.

Nec verò aliud per rō Corpus significare potest: non enim materia prima sola, cum plus importet corpus organicum, res Sanguini opposita, nam invalida esset forma: Hoc est materia mea prima.

Non etiam intelligi potest materia, ut connotat animam, ne haec vi verborum isthuc existat; neque ut involvit formam substantialem in communi, quia sic ex vi verborum poneretur totum compositum, adeoque anima rationalis, quae sola jam inest composito; sic enim vi verborum ponuntur omnes Sanguinis guttae, licet omnes tantum significantur confuse, & genericè sub ratione Sanguinis spectantis ad Christum; non etiam ut disjunctivè involvit formam cadaveris, vel dispositiones accidentales viventis, cum pars substantialis compositi accidentia non involvat, ut manifestum est in pane sive tritico cocto, quod eodem modo se ad animam vegetativam habet, ut Corpus ad rationale; & tamen non involvit accidentia, cum tota substantia panis annihilatur remanentibus accidentibus.

Sanguis, si animatus non sit, praeter materiam importat formam substantialem totalem: si animatus, partialem. Involvuntur in illo humores alii, non excrementitii cum heterogeneè integrantes; item spiritus vitales, utpote sanguis purior, & magis in corde excoctus. Haec Synopsi cap. 4. de Eucharistia §. 27.

Neque obstat, quod aliquando dicatur Caro loco Corporis; quia Caro interdum significat totam illam partem hominis, quae distinguitur contra animam; ut in Symbolo Athanasii ibi: Nam sicut anima rationalis & caro unus est homo &c. Quin immo Joannis 1. v. 14. Et Verbum caro factum est, totam importat humanitatem: multò ergo magis potest subinde usurpari pro altera parte.

Et si à me quaeritur, an omnes & quamnam partes Corporis Christi ponantur ex vi verborum sub specie panis. Resp. citò, omnes illae, quae de facto sunt & existunt in Corpore Christi glorioso; non autem quae aliquando fuerunt, & per activitatem caloris naturalis Christus depeditidit, vel antè, vel etiam post ultimam